

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія:
ЮРИСПРУДЕНЦІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 58

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція» було включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія Б) за спеціальностями: 081. Право, 293. Міжнародне право.

Серію засновано у 2010 р.

Засновник – Міжнародний гуманітарний університет

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету
протокол № 1 від 19.09.2022 р.

Видавничча рада:

С. В. Ківалов, акад. АПН і НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – голова ради; **С. А. Андронаті**, акад. НАН України; **О. М. Головченко**, д-р екон. наук, проф.; **М. З. Згуровський**, акад. НАН України, д-р тех. наук, проф.; **М. П. Коваленко**, д-р фіз.-мат. наук, проф.; **В. А. Кухаренко**, д-р філол. наук, проф.; **Я. В. Лупій**, народний артист України; **Г. П. Пекліна**, д-р мед. наук, проф.

Головний редактор – д-р юрид. наук, проф. **Т. О. Губанова**

Голова редакційної ради – д-р юрид. наук, проф., член-кореспондент НАПрН України, Заслужений діяч науки і техніки України **А. Ф. Крижановський**

Редакційна колегія серії «Юриспруденція»:

С. С. Андрейченко, д-р юрид. наук, доц.; **Л. В. Діденко**, д-р юрид. наук, доц.; **К. В. Громовенко**, канд. юрид. наук, доц.; **О. С. Кізлова**, д-р юрид. наук, проф.; **Я. В. Петруненко**, канд. юрид. наук, доц.; **О. О. Подобний**, д-р юрид. наук, проф.; **Н. М. Крестовська**, д-р юрид. наук, проф.; **Д. Г. Манько**, д-р юрид. наук, доц.; **Я. О. Тицька**, канд. юрид. наук, доц.; **Є. М. Цибуленко**, проф. (Естонія).

Партнер журналу
Фінансово-правовий коледж

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Повне або часткове передрукування матеріалів, виданих у збірнику «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету», допускається лише з письмового дозволу редакції.

При передрукуванні матеріалів посилання на «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету» обов'язкове.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 16818-5490Р від 10.06.2010

Адреса редакції:
Міжнародний гуманітарний університет
вул. Фонтанська дорога 33, каб. 402, м. Одеса, 65009, Україна,
Телефон: +38 099 269 70 67, www.vestnik-pravo.mgu.od.ua

*Стукаліна О. В.,**аспірант кафедри кримінального права та кримінології
Одеського державного університету внутрішніх справ*

СУЧАСНИЙ СТАН ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТИВ У ВЕЛИКИХ МІСТАХ УКРАЇНИ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню сучасного стану терористичних актів у великих містах України. З'ясовано, що в Україні намітилися стійкі тенденції до погіршення терористичної ситуації, що, у першу чергу, пов'язано зі збройним конфліктом, який відбувається у нашій державі доволі тривалий проміжок часу, в якому сторона-агресор застосовує різноманітні засоби і методи для досягнення злочинних цілей шляхом вчинення терористичних актів. Доведено, що характерної гостроти терористичний акт набув у межах великих міст України, насамперед – у м. Києві, Харкові, Одесі, Дніпрі, Запоріжжі та Львові. Стверджується, що протягом 2013–2021 рр. загальна кількість терористичних актів у м. Києві, Харкові, Одесі, Дніпрі, Запоріжжі та Львові із певними коливаннями змінилась у бік зменшення, що пов'язано з різного роду випадковими обставинами, а не із системними явищами та процесами, що впливають на їх реальний стан. Визначено, що в Україні виявляється у 38 разів менше злочинців-терористів порівняно з кількістю облікованих терористичних актів. Встановлено, що найбільш ураженими від цього суспільно небезпечного діяння є м. Дніпро, з середнім показником 5,5 злочинів, за ним розміщується м. Харків (1,1), м. Одеса – 0,9, м. Київ – 0,3, м. Запоріжжя – 0,2 та м. Львів – 0,1 злочин даної категорії на 100 тис. міського населення. Виявлено, що терористичні акти у великих містах України вчиняються особами у сукупності зі злочинцями, як із спільним родовим об'єктом, так і з абсолютно протилежним. Тобто, майже по кожному другому вирокі суду особа визнається винною за вчинення злочину, передбаченого ст. 258 КК України, у сукупності з іншими злочинами. Стверджується, що злочинний світ прагне погіршити загальний стан громадської безпеки і публічного порядку у міському середовищі та створити «сприятливу» криміногенну обстановку для реалізації злочинних намірів шляхом терористичного залякування міського населення. Зроблено висновки, що пріоритетним завданням України є постійна боротьба за збереження найвищих соціальних цінностей шляхом впровадження якісних антитерористичних заходів, що відповідатимуть масштабу сучасних терористичних загроз.

Ключові слова: терористичний акт; стаття 258 КК України; тероризм; великі міста України; регіони; кількісні показники; якісні показники; кримінологічна характеристика злочинності.

Постановка проблеми. Сучасний стан терористичних актів у великих містах України є однією з найбільш актуальних соціально-політичних проблем. Характерної гостроти терористичний акт набув у межах великих міст України, насамперед – у м. Києві, Харкові, Одесі, Дніпрі, Запоріжжі та Львові. Саме у цих територіально-просторових системах простежується не лише істотне зростання рівня терористичних актів, а й поява

їх нових конфігурацій. Подібна ситуація пояснюється тим, що у великих містах зосереджується позитивний потенціал для злочинців-терористів, серед чого: особливе територіально-просторове розташування; значна чисельність і щільність населення; величина міста; висока урбанізація; концентрація частини промислового, соціального, економічного, демографічного, транспортного, культурного та наукового потенціалу; наявність об'єктів критичної інфраструктури та об'єктів, що мають стратегічне значення; набір та кількість підприємств, установ і організацій; розгалуженість транспортно-логістичних систем; розвиненість міської інфраструктури; наближеність до лінії кордону та багато іншого. Тому місцеві, іногородні та іноземні злочинці-терористи обирають великі міста для досягнення терористичних цілей. За таких умов великі міста відносяться до особливо привабливого урбанізованого середовища і, отже, обертаються у територіально-просторову систему посиленої терористичної загрози.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Суспільно небезпечній проблемі терористичного акту присвячувалось чимало праць вітчизняних і зарубіжних учених, а саме: Й. Александера, Дж. Білла, Ю.Б. Данильченка, Д. Карлтона, В.В. Мокляка, О.С. Попович, М.В. Рибачука, І.М. Рижова, В.В. Середи, І.Р. Серкевич, О.В. Шамари та багатьох інших. Хоча роботи вказаних учених мають вагоме теоретико-прикладне значення, разом із тим деякі результати щодо розкриття стану, динаміки, структури, тенденцій та географії терористичного акту на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях потребують наукового переосмислення та перевірки.

Метою цієї статті є дослідження кількісно-якісних показників терористичного акту у великих містах України.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах в Україні спостерігається ескалація терористичних актів. На жаль, цей злочин став невід'ємною частиною політичних та економічних процесів і представляє собою загрозу національній та громадській безпеці, перетворившись із поодиноких проявів на масове явище. Варто нагадати, що з 1991 року по 2010 рік у нашій країні всього було зареєстровано 50 терористичних актів, у свою чергу, з 2000 року і до 2010 року зафіксовано всього 8 терактів: по 1 у 2001, 2003, 2005, 2008 та 2010 рр. та 3 у 2002 р. Зі стрімким розгортанням різного роду подій, у тому числі геополітичних, злочин у вигляді терористичного акту катастрофічно активізувався, як у цілому в державі, так і в її окремих частинах [1, с. 95]. Аналіз стану та динаміки терористичних актів в Україні у період з 2013 по 2021 рр. дозволяє виділити три окремих періоди у їх динаміці. Перший період з 2013 по 2014 рр. характеризувався катастрофічним загостренням стану терористичних актів з 4 до 1499 фактів. Другий період з 2015 по 2016 рр. також відзначався поступовим зростанням, пере-

дусім, до 1865 злочинів даного виду, у 2016 році. Після чого спостерігається (третій) період поступового зниження їх рівня. Зокрема, у 2017 році зафіксований найбільший показник терористичних актів третього періоду – 1385 фактів, тоді, як починаючи з 2018 року (950 терактів) спостерігаються тенденції до їх систематичного зниження, насамперед, у 2019 році зареєстровано 909 злочинів даної категорії; у 2020 році – 465; у 2021 році налічувалось 332 терористичних акти [2]. Тобто, за дев'ять років відбулось зростання терористичних актів на загальнодержавному рівні майже на 98,8 %. Отже, в Україні намітилися стійкі тенденції до погіршення терористичної ситуації, що, у першу чергу, пов'язано зі збройним конфліктом, який відбувається у нашій державі доволі тривалий проміжок часу, в якому сторона-агресор застосовує різноманітні засоби і методи для досягнення злочинних цілей шляхом вчинення терористичних актів.

Нині терористичні акти у великих містах України мають свою специфіку, яка характеризується нерівномірністю та яскраво вираженими міськими особливостями кількісних і якісних ознак. Кримінологічної уваги заслуговує той факт, що за статистичною інформацією у досліджуваних містах України стабільно вчиняється близько 5 % терористичних актів від усієї терористичної злочинності по Україні, тоді, як решта в основному припадає на зону тимчасово окупованих територій України. Аналіз обсягу злочинів даної категорії вказує, що за останні дев'ять років (2013-2021 рр.) терористична ситуація у територіально-просторових системах залишається доволі складною. Так, у м. Одесі виокремлено два періоди загострення стану терористичних актів. Зокрема, перший період з 2013 по 2014 рр. характеризувався зростанням рівня терористичних актів з 1 зафіксованого факту до 30, тобто на 97 %. З 2015 по 2017 рр. відбувається суттєвий спад – на 93 %, насамперед, до 2 злочинів, передбачених ст. 258 КК України. У 2018 році (другий період) тут, знову ж таки, спостерігається зростання рівня терористичних актів до 4 фактів, або на 50 %, тобто відбулось їх дворазове збільшення відносно минулого року. У свою чергу, починаючи з 2019 року, навпаки, простежується тенденція до зниження рівня терористичних актів до 3 фактів, у 2020 та 2021 рр. зареєстровано по 1 злочину даної категорії [3]. Отже, у м. Одесі найвищий показник падіння кількості виявлених злочинів, передбачених ст. 258 КК України, зафіксований у 2020-2021 рр. (- 97 %), а найвищий показник зростання у 2014 році (+97 %).

Ускладненим станом терористичних актів характеризується м. Харків. Варто відмітити, що нами виявлено два гострих періоди, аналогічно, як і у м. Одесі. Так, перший період з 2013 по 2014 рр. характеризувався зростанням рівня терористичних актів з 1 зареєстрованого злочину до 24, тобто на 97 %. З 2015 по 2018 рр. відбувається істотне зниження – на 100 %, насамперед у 2018 році, не було вчинено жодного злочину, передбаченого ст. 258 КК України. У 2019 році (другий період) у цьому місті спостерігається зростання рівня терористичних актів до 80 фактів, або на 98,7 %. З 2020 року відбувається поступове зниження рівня, спочатку до 5 терористичних актів і аж до абсолютної їх відсутності у 2021 році. Отже, у м. Харкові найвищий показник зростання зафіксований у 2019 році (+ 98,7 %) [4].

У м. Києві за останні роки спостерігаються хвилеподібні коливання динаміки терористичних актів, найвище значення амплітуди яких припадає на 2014 (5), 2015 (9), 2017 (8)

та 2019 (49) рр., а найнижче – на 2013 (0), 2018 (0) та 2021 (0) рр. Наближені до найнижчих показники коливання зафіксовані у 2016 та 2020 рр. [5]. Констатуємо, що у м. Києві вираженою залишається нестабільна терористична ситуація, однак з тяжінням до зменшення. Схожа картина простежується й у м. Дніпрі, яка вказує на відносну нерівномірність. Так, з одного боку складена ситуація характеризується тенденціями до збільшення динаміки терористичних актів (з 6 зареєстрованих терористичних актів у 2014 р. до 26 злочинів цієї категорії у 2019 р. та 22 таких злочинів у 2020 р.; темп приросту у 2019 році, розрахований базисним способом щодо базового показника 2014 року, становить 77 %, а також 73 % – у 2020 році), а з іншого боку абсолютним зниженням, насамперед, у 2021 році (у місті не зафіксовано жодного терористичного акту) [6].

Пізнання стану терористичних актів у м. Запоріжжі демонструє майже рівномірну стабільність їх динаміки. Якщо в 2014 та 2015 рр. було зареєстровано по 3 терористичні акти за кожний звітний рік, у свою чергу, у 2016–2017 рр. їх взагалі не було зафіксовано, у 2018 році – 1 злочин даної категорії, у 2019 році відбулось збільшення до 3 терористичних актів, у 2020 році зареєстровано 2 теракти, тоді, як у 2021 році – жодного [7]. Незважаючи на помірність терористичної ситуації, м. Запоріжжя є єдиним, поміж досліджуваних великих міст, у якому станом на серпень 2022 року (звітність за 8 місяців) зафіксовано 5 терактів. Подібна ситуація простежується й у м. Львові, де найбільше значення амплітуди динаміки припадає на 2018 (3) і 2019 (3) рр., а найнижче – на 2013, 2017, 2020, 2021 рр., коли загалом не було зафіксовано терактів [8]. Наближені до низьких показники коливання були у 2014–2016 рр.

Отже, протягом 2013-2021 рр. загальна кількість терористичних актів у м. Києві, Харкові, Одесі, Дніпрі, Запоріжжі та Львові із певними коливаннями змінилась у бік зменшення, що пов'язано з різного роду випадковими обставинами, а не із системними явищами та процесами, що впливають на їх реальний стан. Наважимося зауважити, що загальна кількість злочинів, передбачених ст. 258 КК України не повністю відбивається в аналітично-статистичній інформації через високу латентність та підвищений рівень конспіративності органів безпеки.

Дослідження стану терористичних актів, як у цілому в Україні, так і у великих містах, буде неповним без аналізу кількості виявлених осіб, які вчинили такий злочин, передбачений ст. 258 КК України, у тому числі й тих, кому повідомлено про підозру.

У процесі аналізу отриманих даних звертає на себе увагу значний розрив у співвідношенні кількості облікованих терористичних актів до чисельності виявлених злочинців-терористів. Ця ситуація свідчить про складність, а іноді й неможливість, виявлення даних суб'єктів і суттєве зниження результативності діяльності територіальних правоохоронних органів щодо проведення швидкого, повного та неупередженого розслідування злочинів даної категорії. Узагальнення рівня виявлених осіб, які вчинили терористичні акти в Україні, показує, що протягом 2014–2021 рр. із зареєстрованих 8700 терористичних актів, правоохоронними органами виявлено лише 227 осіб, тоді, як 197 особам було вручено повідомлення про підозру [2]. На основі цього можна зробити висновок, що в Україні виявляється у 38 разів менше злочинців-терористів порівняно з кількістю облікованих терористичних актів.

Великі міста України характеризуються незадовільною ситуацією у співвідношенні кількості облікованих терористичних актів

до чисельності виявлених злочинців-терористів. За середніми показниками (2014–2021 рр.) у м. Одесі підозру було повідомлено 41 особі, яка вчиняла терористичні акти; у м. Харкові – 20; у м. Києві – 16; у м. Дніпрі – 16; у м. Львові – 3; у м. Запоріжжі – 8 особам відповідно [3; 4; 5; 6; 7; 8]. За будь-яких умов у середньому у великих містах України виявляється (повідомлено підозр) приблизно в 3,5 рази менше злочинців-терористів порівняно з кількістю зареєстрованих злочинів, передбачених ст. 258 КК України. Даний факт, на нашу думку, пояснюється, по-перше, випадками вчинення однією особою декількох терористичних актів; по-друге, застосуванням спеціальної підстави про звільнення особи від кримінальної відповідальності у випадках, передбачених ч. 6 ст. 258 КК України; по-третє, правоохоронні органи часто кваліфікують як теракти, наприклад, обстріли військовослужбовців Збройних сил України у зоні ОРДЛО без встановлення винних осіб тощо. Через ці та деякі інші причини така значна різниця між кількістю облікованих терористичних актів та осіб, які їх вчинили.

Більш точну картину враженості великих міст України терористичними актами можна представити за допомогою аналізу коефіцієнту інтенсивності такого злочину у розрахунок на 100 тис. осіб міського населення. Так, якщо коефіцієнт інтенсивності терористичних актів на загальнодержавному рівні в 2013 р. становив зовсім низьке співвідношення – 0,008 злочинів даної категорії на 100 тис. населення; у 2014 р. зафіксовано суттєве зростання на рівні 3,3 теракти на 100 тис. населення; у 2015 р. – 3; у 2016 р. – 4,3; у 2017 р. – 3,25 злочинів даної категорії на 100 тис. населення; у 2018 році – 2,2; у 2019 році – 2,1; у 2020 році – 1,1; у 2021 році – 0,8 терористичних актів на 100 тис. населення, то у великих містах України нами зафіксовано зовсім інше, більш помірне, становище. Поряд із цим, у м. Одесі ситуація щодо терористичних актів є більш спокійною, ніж на інших територіях. Наприклад, у 2014 році коефіцієнт інтенсивності складав 3 терористичних акти на 100 тис. міського населення; у 2015 році – 0,5; у 2016 році – 0,8; у 2017–2021 рр. індекс коливався між 0–0,4 злочинів такого виду на 100 тис. населення. Тобто, в 2014–2021 рр. у м. Одесі середній коефіцієнт інтенсивності терористичних актів складав 0,9 злочинів на 100 тис. населення. У м. Харкові найвищий коефіцієнт інтенсивності фіксувався у 2019 році з розрахунком 5,5 терористичних актів на 100 тис. населення. У середньому розрахунку у м. Харкові інтенсивність терористичних актів складає 1,1 злочин на 100 тис. міського населення. У м. Києві коефіцієнт інтенсивності характеризувався у такий спосіб: у 2014 р. – 0,2; у 2015 р. – 0,3; у 2016 р. – 0,2; у 2017 р. – 0,3; у 2018 р. – 0; у 2019 р. – 1,7; у 2020 р. – 0,3; у 2021 р. – 0. Середні показники інтенсивності терористичних актів у м. Києві становили 0,3 злочини даної категорії на 100 тис. населення. Протягом 2014–2021 рр. у м. Дніпрі у середньому вчиняється 5,1 терористичний акт на 100 тис. населення. Натомість у м. Львові та м. Запоріжжі фіксується найменший ступінь враженості від злочину, передбаченого ст. 258 КК України, у середньорічному діапазоні 0,1–0,2 терористичних акти на 100 тис. населення, тобто, ситуація у цих містах виглядає більш контрольованою, ніж у решти великих українських міст, де аналогічні параметри у деяких випадках відзначаються двох-п'ятикратним перевищенням [3; 4; 5; 6; 7; 8]. Отже, з аналізу відносного статистичного показника поширення терористичних актів на окремі території нами встановлено, що найбільш ураженими

від цього суспільно небезпечного діяння, із переліку досліджуваних міст, є м. Дніпро, з середнім показником 5,5 злочинів, за ним розміщується м. Харків (1,1), м. Одеса – 0,9, м. Київ – 0,3, м. Запоріжжя – 0,2 та м. Львів – 0,1 злочин даної категорії на 100 тис. міського населення.

В Україні існують яскраво виражені територіально-просторові відмінності терористичних актів, тому вважаємо за необхідне порівняти інтенсивність злочину цього виду не лише у межах великих міст, а й стосовно всієї країни. За результатами нашого дослідження, усі міста України за рівнем кримінальної враженості злочинами, передбаченими ст. 258 КК України, поділяються на три зони – позитивну, перехідну (середню) та негативну. До позитивної криміногенної зони увійшли території із низькою та помірною інтенсивністю терористичних актів. До перехідної (середньої) криміногенної зони – міста із середніми показниками інтенсивності терористичних актів. До негативної криміногенної зони відносять території із високою та дуже високою інтенсивністю злочинності [9, с. 193–194]. Аналізуючи географію злочину цього виду, зазначимо, що з 2014 до 2021 року за інтенсивністю терористичних актів на 100 тис. населення м. Київ, Одеса, Харків, Дніпро, Запоріжжя і Львів нерівно розподілились і входили до різних груп – із високим, середнім і помірним рівнем кримінальної враженості. Зокрема, до групи з *дуже високими* рівнем кримінальної враженості відносяться м. Донецьк і Луганськ з інтенсивністю від 42 до 77 терористичних актів на 100 тис. населення. До наступної групи належить місто з *високим* рівнем кримінальної враженості, з інтенсивністю 5 терористичних актів на 100 тис. населення, а саме – м. Дніпро. У третю групу об'єдналися міста із *середньою* кримінальною враженістю, з інтенсивністю від 0,9 до 1,5 терористичних актів на 100 тис. населення, зокрема – м. Харків, Черкаси, Одеса і Полтава. До групи з *помірним* рівнем кримінальної враженості увійшли дванадцять міст – м. Львів (0,1), Тернопіль (0,1), Вінниця (0,1), Миколаїв (0,2), Луцьк (0,2), Ужгород (0,2), Запоріжжя (0,2), Рівне (0,3), Суми (0,3), Херсон (0,3), Житомир (0,3), Київ (0,3). До групи з *низьким* рівнем кримінальної враженості (з абсолютною відсутністю інтенсивності терористичних актів) увійшли Хмельницький, Івано-Франківськ, Чернівці, Чернігів та Кропивницький [2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]. Аналіз географії злочину цього виду дає підстави стверджувати, що більшою кримінальною враженістю характеризуються східні населенні пункти України. Це не випадково, оскільки на цих територіях (зокрема – у Донецькій і Луганській областях) протягом останніх років ведеться масштабний збройний конфлікт. Усе це вказує на прагнення злочинного світу до мілітаризації цих територій і створення «сприятливої» кримінальної обстановки для реалізації злочинних намірів через терористичне залякування місцевого населення. Крім того, саме регіони та міста Східної України, у зв'язку з катастрофічним загостренням криміногенної ситуації, перенасиченістю зброї, соціальною та демографічною кризою виявляються регіонами-донорами злочинності, у тому числі й терористичної, для інших територій країни [9, с. 7]. Отже, узагальнимо, що порівняно з іншими містами нашої країни м. Одеса, Київ, Львів та Запоріжжя характеризуються найбільш низькими показниками інтенсивності терористичних актів, у той час як м. Харків входить до середньої групи інтенсивності, тоді, як м. Дніпро взагалі знаходиться на третьому місці із високою кримінальною враженістю злочинами, передбаченими ст. 258 КК України.

На основі вивчення судової практики м. Києва, Харкова, Одеси, Дніпра, Запоріжжя та Львова у справах про терористичні акти нами встановлено, що діяння, передбачені ст. 258 КК України, доволі часто вчиняються у сукупності з іншими протиправними діяннями. Так, аналіз 14 вироків суду за 2012-2021 рр. дав змогу встановити, що у сукупності із терористичними актами інші злочини кваліфікувались майже у 65 % випадків. Зокрема, злочинці-терористи у великих містах України найчастіше вчиняють злочин, передбачений ст. 258 КК України у сукупності з незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК України) (100 % випадків). У 7-14 % випадків терористичні акти у досліджуваних населених пунктах вчиняються у сукупності зі створенням терористичної групи чи терористичної організації (ст. 258-3 КК України); умисним знищенням або пошкодженням майна (ст. 194 КК України); необережним знищенням або пошкодженням майна (ст. 196 КК України); підробленням документів, печаток, штампів та бланків, збутом або використанням підроблених документів, печаток, штампів (ст. 358 КК України). Отже, майже по кожному другому вирокі суду особа визнається винною за вчинення злочину, передбаченого ст. 258 КК України, у сукупності з іншими злочинами.

Висновки. Таким чином, у сучасному вимірі терористичні акти в Україні та у її великих містах набули катастрофічних масштабів. Вимірювання кількісно-якісних показників терористичних актів у великих містах України продемонструвало, що цей злочин має яскраво виражені територіально-просторові особливості з нерівномірним географічним розподілом. Усе це вказує на прагнення злочинного світу погіршити загальний стан громадської безпеки і публічного порядку у міському середовищі та створити «сприятливу» криміногенну обстановку для реалізації злочинних намірів шляхом терористичного залякування міського населення. У такому разі систематичне вивчення реального стану і тенденцій поширення терористичних актів набуває особливо важливого значення. Отже, пріоритетним завданням України є постійна боротьба за збереження найвищих соціальних цінностей, насамперед – життя і здоров'я кожного члена суспільства, шляхом впровадження результативних антитерористичних заходів, що відповідатимуть масштабу сучасних терористичних загроз.

Література:

1. Данильченко Ю.Б. Кримінологічний аналіз рівня та динаміки терористичних актів в Україні. *Право і безпека*. 2017. № 4(67). С. 95–100.
2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2013–2021 рр. *Офіс Генерального прокурора України*. URL: <https://www.gp.gov.ua> (дата звернення: 01.10.2022).
3. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2014–2021 рр. *Прокуратура Одеської області*. URL: <https://od.gp.gov.ua/ua/index.html> (дата звернення: 07.10.2022).
4. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2014–2021 рр. *Прокуратура Харківської області*. URL: <https://khar.gp.gov.ua/ua/index.html> (дата звернення: 05.10.2022).

5. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2014–2021 рр. *Прокуратура міста Києва*. URL: <https://kyiv.gp.gov.ua/ua/index.html> (дата звернення: 04.10.2022).
6. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2014–2021 рр. *Прокуратура Дніпропетровської області*. URL: https://dnipr.gp.gov.ua/ua/documents.html?dir_id=111414&libid (дата звернення: 08.10.2022).
7. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2014–2021 рр. *Прокуратура Запорізької області*. URL: <https://zap.gp.gov.ua/ua/index.html> (дата звернення: 09.10.2022).
8. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2014–2021 рр. *Прокуратура Львівської області*. URL: <https://lviv.gp.gov.ua/ua/index.html> (дата звернення: 06.10.2022).
9. Бабенко А. М. Регіональна злочинність в Україні: закономірності, детермінація та запобігання : дис. ... д-ра юрид наук: 12.00.08. Класичний приватний університет, Запоріжжя. 2015. 515 с.

Stukalina O. The current state of terrorist acts in large cities of Ukraine

Summary. The article is devoted to the study of the current state of terrorist acts in large cities of Ukraine. It was found out that in Ukraine there have been steady trends towards the deterioration of the terrorist situation, which, first of all, is connected with the armed conflict that has been going on in our country for quite a long period of time, in which the aggressor party uses various means and methods to achieve criminal goals by committing terrorist acts. It has been proven that the terrorist act became characteristically acute within the large cities of Ukraine, primarily in the cities of Kyiv, Kharkiv, Odesa, Dnipro, Zaporizhzhia, and Lviv. It is claimed that during 2013–2021, the total number of terrorist acts in the cities of Kyiv, Kharkiv, Odesa, Dnipro, Zaporizhzhia and Lviv changed with certain fluctuations in the direction of decrease, which is associated with various kinds of random circumstances, and not with systemic phenomena and processes affecting their real state. It was determined that in Ukraine there are 38 times fewer terrorist criminals compared to the number of recorded terrorist acts. It was established that the city of Dnipro is the most affected by this socially dangerous act, with an average rate of 5.5 crimes, followed by the city of Kharkiv (1.1), the city of Odesa – 0.9, and the city of Kyiv – 0.3, Zaporizhzhia – 0.2 and Lviv – 0.1 crime of this category per 100,000 city population. It was found that terrorist acts in large cities of Ukraine are committed by persons in combination with crimes, both with a common generic object and with the complete opposite. That is, according to almost every second court verdict, a person is found guilty of committing a crime under Article 258 of the Criminal Code of Ukraine, together with other crimes. It is claimed that the criminal world seeks to worsen the general state of public safety and public order in the urban environment and to create a "favorable" criminogenic environment for the implementation of criminal intentions through terrorist intimidation of the urban population. It was concluded that the priority task of Ukraine is the constant struggle to preserve the highest social values by implementing high-quality anti-terrorist measures that will correspond to the scale of modern terrorist threats.

Key words: terrorist act; Article 258 of the Criminal Code of Ukraine; terrorism; large cities of Ukraine; regions; quantitative indicators; quality indicators; criminological characteristics of crime.

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Ковний Ю. Є.

ПРАВО НА ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН: ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА.....	4
---	---

КОНСТИТУЦІЙНЕ ТА МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Барвіненко В. Д.

РОЛЬ ПРИНЦИПУ СУБСИДАРНOSTІ У ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ.....	8
--	---

Глоба Д. М., Ємельяненко К. О.

ФОРМУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ В ГРОМАДАХ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	11
---	----

Завальнюк І. В.

КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУДУ ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЗМІСТОВИЙ КОМПОНЕНТ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД.....	15
---	----

АДМІНІСТРАТИВНЕ, ФІНАНСОВЕ, ПОДАТКОВЕ ПРАВО

Кальна А. В.

ПРИНЦИПИ ТА СТРУКТУРА ПРОВАДЖЕНЬ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ.....	22
---	----

ЦИВІЛЬНЕ ТА ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Будурова Г. М.

ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ НА ВІДМОВУ ВІД ПОЗОВУ У КАСАЦІЙНІЙ ІНСТАНЦІЇ.....	26
--	----

Васильєв В. В.

СПІВВІДНОШЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ І СПЕЦІАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ САМОРЕГУЛЮВАННЯ МАЙНОВИХ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	31
--	----

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

KolosoV I. V.

MEDICAL LAW DEVELOPMENT ON CAPITALIST ERA (1639–1917).....	36
--	----

Пожарова О. В., Пожаров Ю. В.

СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБИТТЯ: ОСТАННІ ЗМІНИ.....	40
---	----

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Стукаліна О. В.

СУЧАСНИЙ СТАН ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТИВ У ВЕЛИКИХ МІСТАХ УКРАЇНИ.....	46
---	----